

Göinge Biologen

Kontaktblad för Göingebygdens Biologiska Förening

Kommande program:

I samverkan med Studieförbundet

OBS! Program fram t o m september återfinns i G-B nr 2024:2

Lite färre arrangemang nu i höst och under 2025!

Vi har haft ca 70 träffar per år men noterat att antalet deltagare per träff generellt minskat sedan pandemin.

**Vi avser därför att dra ner antalet träffar till ca 50 per år - och där-
efter utvärdera om deltagarantalet ökar per träff!**

Styrelsen

Nr
2024:3
(årg 55)

www.gbfnatur.se

Småkrypsgruppen träffades på Möllerödsfältet under Pål Axel Olssons ledning tisdagen den 13 augusti.

Småkrypsgruppen (2024-07-02)

Hundra spänn för
kossornas tankar!

Torsdagen 10 oktober

Bildföreläsning: "Natur från när och fjärran". GBF:aren Ulf Lundh visar bilder och berättar om så skilda platser som Thailand och Oxelösunds skärgård. Ett omväxlande program! Fika serveras efter föreläsningen. Läredaskolans aula kl 19:00. 1/

Varmt välkomna!

Vet mer: *Thomas Johnsson*
070-331 61 26

Torsdagen 28 november

Aktuell föreläsning: PFAS i våra marker och i vårt vatten samt en historisk tillbakablick på miljön i Finjasjön. Johan Forssblad & Heléne Annadotter, Regito AB. Fika serveras efter föreläsningen.

Läredaskolans aula kl 19:00.

Varmt välkomna!

Vet mer: *Thomas Johnsson*
070-331 61 26

Tobisgrissla Foto: Ulf Lundh

Finjasjön 2015

Renfana
Göinge Biologen

Nr 2024:3. Årgång 55.
Ansvarig utgivare:
Leif Nordin
Ekedalsvägen 21
281 40 Hässleholm
Mobil 070-553 31 37
leif.nordin1@outlook.com

Brunstrupig solfågel
Foto: Ulf Lundh

AKTIVITETER I "SPINDELN"

Österåsgatan 11

TEMATRÄFFAR
kl 18:30 i "Spindeln"

Onsdagen 23 oktober

**En presentation av biosfärområdet
Vattenriket i Kristianstad.**

Vad är syftet med ett biosfärområde, hur finansieras det och hur är det organiserat. Ekologen Dan Gerell kommer till oss och berättar.

Varmt välkomna!

Vet mer: *Thomas Johnsson*
070-331 61 26

Tisdagen 5 november

En nostalgisk afton. Lennart Mattsson visar intressanta videofilmer, bl a från när GBF fyllde 50 år och från vårt första år i föreningslokalen "Spindeln".

Varmt välkomna!

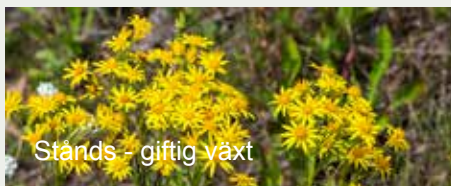
Vet mer: *Lennart Mattsson*
070-568 22 48

VÅRA OLIKA TEMAGRUPPER

Floragruppen

Träffas i "Spindeln" torsdagar, en gång per månad: 17/10, 21/11, och 5/12 (julavslutning). Klockan 18:30 - 20:30 (ca).

Johnny Nilsson
076-886 76 57

Stands - giftig växt

Fågelgruppen

Träffas i Spindel vid två tillfällen under hösten: 15/10 och 19/11. Klockan 18:30 - 20:30 (ca).

Håkan Winqvist
072-579 48 66

Foto: Björn Ekberg

NaturFOTOgruppen

Träffas i Spindel vid två tillfällen under hösten: 7/10 och 25/11. Klockan 18:30 - 21:00 (ca).

Thomas Johnsson
070-331 61 26

§§§§ FöreningsInfo:

Medlemsavgiften

är **100:-** för vuxna. Familj betalar 100:- för medlem nr 1 och övriga tillkommande betalar 20:-.

Den som är född 2007 eller senare räknas som ungdomsmedlem 2024 och betalar 20:-.

GBF:s bankgiro är 394-6803. Var god ange medlemsnummer vid betalning via internet! Medlemsnumret återfinns bl a på fakturan.

Styrelsemöten genomförs vid följande tillfällen: 29/10 och 3/12.

Nu kan du använda swish

när du betalar till GBF. Ange nummer 123 628 41 52

- Ange vad som avses och ditt namn eller medl. num.!

Spara papper och därmed träd?!

Önskar du få Göinge-Biologen enbart som en digital fil via e-post?

Kontakta i så fall vår kassör

Hans Magnusson på
hasse.magnusson@gmail.com

G-B-redaktionen

JÄTTEVIKTIGT - **Nytt!** Anmäl adressändring!

Om Ni skall flytta var vänlig meddela adressändring till:
hasse.magnusson@gmail.com el.
mobil nr 070-492 60 15

Hans Magnusson

Ansvarig för medlemsregistret

Vi vill bli fler medlemmar i GBF!

Anmäl även familjemedlemmar för endast 20 kr/person!

En stor nattfjäril!
Observerade en död **blåfläckig träfjäril** i min trädgård i Vinslöv under sommaren 2020 (se bild från annat tillfälle).

Ann-Christine Pählson

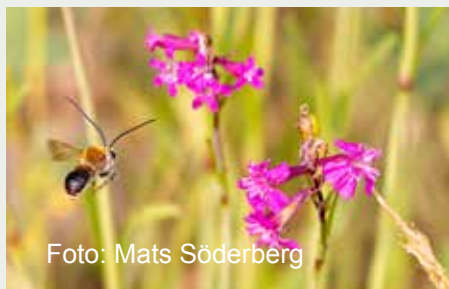

Foto: Mats Söderberg

Ovanliga småkryp!
När Småkrypsgruppen träffades den 30 maj noterades ett flertal **långhornsbin** i kanten av Möllerödsfältet. En art vi inte ser så ofta. Vid samma tillfälle såg vi även två rödlistade arter, både **gullrisbock** och den vackra växten **åkerkulla**. Växten rödlistad som "Nära hotad" (NT) och bocken som "Sårbar" (VU).

Mats Söderberg & Pål Axel Olsson

Gullrisbock

Åkerkulla

Första fyndet i Sverige!

Foto: Pål Axel Olsson

En liten sällsynthet!
Lördagen den 15 juni hittade jag denna krabaten på Hovdala - och det är en ny art för Sverige! Det är **ängsskinnbaggen** *Amblytylus brevocollis*. Den lever på det sällsynta lilla gräset **vittätel** och jag letade specifikt efter den på detta gräs, som finns både på Äspehöjden och i grustaget. Det var i grustaget jag fann den. I Norden är den tidigare bara känd från Danmark, främst Jylland.

Pål Axel Olsson

Jag hittade en fin planta av **skogs-knipprot** vid Magle våtmark, parkeringen i slutet av juli.

Carl-Axel Andersson

Rapporter från fältet

Vi tror åter på storken!

Paret öster om Vinslöv (stork nr M452 & 2578) fick i sommar två ungar på vingarna (märkta den 2 juli; MX16 & MX17). **Mycket glädjande!**

Utöver dessa fyra storkar har följande fåglar noterats i vår kommun:

- * Den tidigare häckande och omärkta honan vid aktuell boplats uppträdde sporadiskt där även i år!
- * En till två storkar har setts vid Göinge Fridhem och mellan Vinslöv och Åraslöv (M105 & M854).
- * Fyra storkar har setts runt Finjasjön (2466 & M739) och (1130 & 2008).

Således totalt minst 11 individer i vårt närområde!

Georg Malm, *Johan Nilsson* & *Thomas Johnsson*

Foto: Johan Nilsson

Foto: Jens Rydell

Fladdermusspaning vid Mölleröds kungsgård

Söndagen den 2 juni var Lars Jonsson, Inge Åberg och jag på fladdermuspaning i Mölleröd (kungsgården). På drygt en timme noterade vi följande arter:

Vattenfladdermus, taiga/mustaschfladdermus, dvärgpipistrell, trollpipistrell, nordfladdermus och större brunfladdermus.

Det var påfallande få insekter i luften.

Gösta Peper

En stor skalbagge (4 cm), en **taggbock** observerades den 6 augusti vid Mölleröds kungsgård.

Håkan Winqvist

Foto: Håkan Winqvist

Så har då Mark- och miljödomstolen fattat beslut om Hammarmölledamm: Dammen ska rivas ut och stor försiktighet ska tas när dammen töms på sitt vatten, så att Hovdalaån nedströms inte slammar igen. Larver från citronfläckade trollsländor ska samlas in och flyttas till lämpliga områden (nog mest "munväder" för att blidka Artskyddsdirektivet!).

Verkställighet kommer ske under 2025. HIBAB är ansvarig för utrivningen under överinseende av länsstyrelsen (i o m att det är inom ett naturreservat).

Länsstyrelsen har som mål att där dammen tidigare legat skapa en meandrande å, minst två större vattenspeglar (allra minst 2 ha) och att hålla övriga delar öppna som våta marker (skötselplan krävs). Allt detta under förutsättning av man erhåller statliga medel (vilket man bedömer troligt).

Det ska också nämnas att ravinen norr om nuvarande dammen är rik på sällsynta mossor och lavar och därför ytterst skyddsvärd.

Kraftverksbyggnaderna och turbinen kommer att ligga kvar.

G-B-redaktionen

Bekämpa invasiva arter

såsom parkslide, blomsterlupin, jätteloka, gul skunkkalla, kanadensiskt gullris, sjögull, mördarsnigel m fl

Foto: Jola Johnsson

UPPROP!

Skånes Ornitologiska Förening har utsett...

Svarthakad buskskvätta

till årets inventeringsart!

Arten har sett några gånger i våra trakter: Fåje myr (2013), Lunkeskog (2017; häckn.), Hovdalafältet (2021), Möllerödsmaden (2022) och Äspehöjden (2023; häckn.).

Håll ögonen öppna...

och rapportera till Artportalen eller till Thomas Johnsson (thomas@clangula.se)!

Foto: Ingmar Kristiansson

Foto: Sture Persson

Offer för trafikdöden

Den 9 augusti fann jag en sannolikt trafikdödad **uttrar** vid avtagsvägen ut mot Mjölkalångafälten, SO Tyringe.

Anmält till Naturhistoriska riksmuseet.

Sture Persson

Ole Tryggesson

1 tim · 🌐

Åraslövs mosse 2024

...

Den 12 juni gjorde vi vår årligen återkommande vandring över rikkäret vid Åraslövs mosse. Vi såg redan när vi kom ut på spången att det var annorlunda. Nästan inga vaxnycklar och ängsnycklar. Fläcknycklarna blommade ungefär som vanligt och kärrknipproten var i knopp. Det var andra som också saknades. Kärrspiran brukar vara i blom vid denna tid på året. Det var ganska torrt underlag så vi hade inte behövt de medhavda gummistövlarna när vi gick våra rundor. Resultatet följer nedan med några äldre som jämförelse.

	2024	2023	2021	2018	2015	2012
Vax	33	400	193	1379	1362	1187
Äng	77	184	151	337	499	317
Flug	31	4	11	21	139	67.

Om man funderar lite över variationen som är ganska stor så finns ett par faktorer:

Dovhjärtarna betar ute i kärret och gissningsvis 100-300 plantor blir av med sina blommor men resten av plantan finns kvar och kan säkert ge nya blommor nästa år. Kärrtistelns toppskott värkar ändå vara favoriten för hjortarna.

Klimatfaktorer som temperatur och fuktighet kan spela in. I år var det säkert ganska blött under våren. Jag gjorde ett besök i april och då var det blött. Sedan kom en period med varmare och torrare väder. 2018 när det var torrt och varmt från början av maj hade vi också rekordnotering av vax/ängsnycklar. Troligen ett gynnsamt väder.

Flugblomsteren är lite för sig. De växer gärna i glesa grupper och den gör att ivriga naturfotografer trampar ner ett antal plantor årligen. I sin iver att få bild på de bästa blommorna uppmärksammas inte de kortväxta ca 10 cm höga.

Boken om Huggormar

Självklart spelar vår svenska huggorm en huvudroll i boken, med ett eget kapitel på 29 sidor. Flera bilder (inklusive honan på omslaget) är tagna på Hässleholmsgården och P2. Jag har i denna bok valt att skriva om familjen Viperidae, huggormarna. Boken beskriver familjen huggormar och tar sedan upp sex olika arter i varsitt kapitel (urvalet är helt baserat på vad jag har för arter i hemmet). Utöver detta så tar boken upp en hel del begrepp inom herpetologin och zoologin som kan vara bra att kunna. Du kan beställa boken direkt av mig för 219:-, ska den skickas tillkommer porto med 54:-. Billigaste nätbokhandeln tar 319:- plus frakt. Vill du beställa denna, eller någon annan av mina böcker, hittar du länk

till min bokshop!

Eller så klickar du här:

<https://rickard-ljunggren.storedo.com/unggren>

Rickard Ljunggren

Ytterligare två böcker att rekommendera för er som vill veta mer om **våtmarker** (se nedan)!

Flyget har återhämtat sig efter pandemin - Den 5 juni var cirka 20 000 flygplan i luften samtidigt, se karta nedan (källa: Flightradar24)

Politiker och "oljelobbyn" runt om i världen får hård kritik av forskarvärlden för deras, både oförmåga och ovilja, att göra något åt klimatkrisen och urlakningen av biologisk mångfald (se nedan). **Och Sverige är tyvärr inte längre något föregångsland!**

Forskare är rasande och rädda

The Guardian skriver också att många av experterna som de intervjuade berättade att de känt hopplöshet, men också att de är rasande och rädda på grund av att regeringarna inte agerat, trots de tydliga vetenskapliga bevis som lagts fram. En klar majoritet av forskarna tog upp att två stora anledningar till krisen är **bristande politisk vilja**, samt **starka företagsintressen**, exempelvis fossilindustrin.

En av forskarna, som inte ville uppge sitt namn, uttryckte det så här:

– **Världens svar hittills är förkastligt – vi lever i en tid av dårar.**

ANDFÅGELRÄKNING i Finjasjön samt Magle och Stoby våtmarker

2024-09-15

Ref: Thomas Johnsson, mobil: 070-331 61 26 eller e-post: thomas@clangula.se

Väder: Soligt väder och svag vind, kylig morgon, ca 7-17 grader C.

Finjasjön, delområde/ Fågelart	1	2	3	4	Summa	Magle våtmark	Stoby våtmark	Totalsumma
Skäggdopping	8	10	7	7	32			32
Smådopping	1				1	3		4
Storskarv	52	6	8	8	74	24		98
Häger	2	6	1	1	10	10		20
Ägretthäger	1	1		2	4		1	5
Sångsvan	14		2	40	56		1	57
Knölsvan	2			2	4	11		15
Grågås	154		1	500	655	266		921
Snatterand					0	10		10
Skedand				2	2			2
Bläsand				6	6	4		10
Gräsand	17	71	4	30	122	66	26	214
Kricka		2		22	24	11		35
Brunand				5	5			5
Vigg	7	1		33	41			41
Knipa	18	1		8	27	5		32
Sothöna	1	1		1	3	6	10	19
Rörhöna	1			1	2			2
Vattenrall					0	1		1
SUMMA	278	99	23	668	1 068	416	38	1 522
Inventerare (14 personer)	J Nilsson L Björkquist B Ekberg	A Larsson G Malm M Söderberg	I Andersson Johan Nilsson	L Nordin B Nordin R Andersson		T Johnsson H Joelsson	R Kjellander	2023: 2 202 2022: 4 691 2021: 3 233 2020: 3 750 2019: 2 737

Kommentarer: Förra året var totalantalet fåglar lågt (ca hälften mot 2022) och i år var det ännu lägre (ca 700 individer färre)! Minskningen märks främst i Finjasjön. Vi måste hitta en förklaring till varför det blivit så! Arter som minskat kraftigt är skäggdopping, sångsvan, grågås, vigg, knipa och sothöna! Grågässen utgör ca 60% av alla individer! Vissa gäss kan möjligen ha födosökt på fält i närheten. Vi noterade även fiskgiuse (omr 1), havsörn och brun kärrhök (omr 4).

Nästa andfågelräkning 2025-01-12 - **Välkomna då!**

Den milda hösten gör att sträcker söder ut inte kommit igång men även minskat sikt djup, mindre bottenvegetation kan påverka lägre totalsiffror!

Sida 1 av 1

Igelkott-veckan 12 - 18 augusti

Uppropet & resultatet

Under sommaren gick Världsnaturfonden (WWF) och Nordens Ark ut och uppmanade oss att rapportera alla observationer av igelkottar under perioden **12 till 18 augusti** (den så kallade "igelkott-veckan").

GBF antog utmaningen och gjorde ett lokalt upprop inom Hässleholms kommun via vår egen Facebookgrupp. Inlägget fullständigt "exploderade" i gruppen och gav bl a följande resultat (2024-08-18):

Antalet "gilla": **10 762 (!)** - vanligtvis ligger antalet mellan 30 och 130

Antalet kommentarer: 341

(beledsagade av många röda hjärtan)

Antalet delningar: **173 (!)**

Igelkotten är ett mycket omtyckt djur i vår fauna och ger stor glädje och tacksamhet till trädgårdsägare som får besök av dem.

Vi är medvetna om att denna inventering endast bygger på spontana rapporter från våra kommuninvånare och därmed mest visar om det finns ett intresse för våra igelkottar - **och det gör det!**

* Vi fick in 67 spontanobservationer

* Antalet individer varierade från 1 till 10 (10 individer sågs i Sjöröd, Hässleholm)

* Rapporter kom in från nio orter i kommunen:

Hässleholm, Tormestorp, Sösdala, Vinslöv, Tyringe, Röke, Bjärnum, Vittsjö och Hästveda

* Samtliga observationer är i eller i anslutning till trädgårdar

Foto: Jola Johnsson

Foto där inget anges är tagna av Thomas Johnsson